

**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2013. gada 6. maijā (07.06)
(OR. en)**

10637/13

**RECH 243
COMPET 418**

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2013. gada 31. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Uwe CORSEPIUS</i> kungs
K-jas. dok. Nr.:	COM(2013) 318 final
Temats:	Komisijas ziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par Eiropas Pētniecības padomes darbībām un īpašajā programmā „Idejas” noteikto mērķu izpildi 2012. gadā

Pielikumā ir pievienots Komisijas dokuments COM(2013) 318 final.

Pielikumā: COM(2013) 318 final

Briselē, 30.5.2013
COM(2013) 318 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

**par Eiropas Pētniecības padomes darbībām un īpašajā programmā „Idejas” noteikto
mērķu izpildi 2012. gadā**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

par Eiropas Pētniecības padomes darbībām un īpašajā programmā „Idejas” noteikto mērķu izpildi 2012. gadā

1. IEVADS UN JURIDISKAIS PAMATS

Ar Komisijas Lēmumu 2007/134/EK¹ izveidotās Eiropas Pētniecības padomes (EPP) galvenais uzdevums ir īstenot īpašo programmu „Idejas”, kuras kopējais budžets ir 7,51 miljards euro.

EPP sastāv no neatkarīgas Zinātnes padomes, ko atbalsta specializēta īstenošanas struktūra — EPP Izpildaģentūra (*ERCEA*), kas ir izveidota atbilstīgi vispārīgajai izpildaģentūru izveides kārtībai². Atbildību par programmas „Idejas” īstenošanu un atbalstu Zinātnes padomei 2008. gadā Komisija uzticēja Izpildaģentūrai, un 2009. gada jūlijā Izpildaģentūrai tika piešķirta autonomija.

Saskaņā ar Padomes Lēmuma par īpašo programmu „Idejas” 4. panta 4. punktu un I pielikumu šis Komisijas gada ziņojums, kas sagatavots sadarbībā ar EPP Zinātnes padomi un EPP Izpildaģentūru, iepazīstina ar Komisijas veikto EPP darbību novērtējumu un parāda, kā 2012. gadā sasniegti tās mērķi. Šo ziņojumu papildina Zinātnes padomes ziņojums par programmas zinātnisko īstenošanu un sasniegumiem 2012. gadā³.

2. STRATĒGIJAS JAUTĀJUMI

Zinātnes padome atbild par EPP zinātniskās stratēģijas noteikšanu, ieskaitot EPP vissvarīgākā stratēģijas dokumenta — ikgadējās darba programmas „Idejas” — izveidi.

2.1. Darbības veidi

Divas dotāciju shēmas no darba programmas „Idejas” kodola:

Starta dotācijas — atbalsts pētniekiem viņu karjeras agrīnos posmos ar mērķi nodrošināt darba apstākļus, kas viņiem ļauj kļūt par neatkarīgiem pētniecības līderiem.

Progresā dotācijas — paredzētas izcilu un vispāratzītu pētniecības līderu atbalstīšanai, nodrošinot nepieciešamos resursus, lai viņi varētu turpināt darbu savās komandās, meklējot jaunus atklājumus savu pētījumu virzienos.

Koncepcijas pamatojuma dotācijas — EPP dotāciju saņēmējiem tiek piedāvāta iespēja iegūt šo papildu dotāciju, lai varētu noteikt EPP atbalstīto projektu rezultātā radušos ideju inovācijas potenciālu. To nolūks ir novērst finansējuma trūkumu inovācijas agrīnajā posmā.

¹ OV L 57, 24.2.2007., 14. lpp.

² 2008/37/EK: Komisijas 2007. gada 14. decembra Lēmums, ar ko izveido Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūru, lai pārvaldītu Kopienas īpašo programmu „Idejas” progresīvas pētniecības jomā, piemērojot Padomes Regulu (EK) Nr. 58/2003 (OV L 9, 12.1.2008., 15. lpp.).

³ http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/erc_annual_report_2012.pdf.

Zinātnes padome 2012. gadā izmēģinājuma veidā ieviesa sinerģijas dotācijas mazām vadošo pētnieku grupām un to komandām. Salīdzinājumā ar konsorcijiem sinerģijas dotāciju mērķis ir individuāli pētnieki, kuru papildu prasmes, zināšanas un resursi ļauj kopīgi risināt pētniecības problēmas zināšanu progresīvākajās jomās, pārsniedzot to, ko šie individuālie pētnieki varētu sasniegt atsevišķi. Sinerģijas dotāciju jomā tiek ievērota EPP striktā pieeja attiecībā uz izcilību, un tajā pieteikumus var iesniegt no visām zinātnes un akadēmisko aprindu jomām.

2.2. Īpašās programmas „Idejas” 2012. gada darba programma

2011. gada 21. martā Zinātnes padome izveidoja 2012. gada darba programmu īpašai programmai „Idejas”, un pēc tam 2011. gada 19. jūlijā Komisija to apstiprināja⁴.

Neskaitot sinerģijas dotāciju ieviešanu zinātniskajā stratēģijā, vēl tika veiktas dažas korekcijas saistībā ar profesionālapskati: tagad starpdisciplīnu pieteikumus izvērtē pieteikuma iesniedzēja norādītā komisija, kam palīdz citas attiecīgās komisijas; un, lai pieteikumu iesniedzējiem nodrošinātu labāku atgriezenisko saiti, ir ieviesta jauna novērtējuma sistēma (A, B vai C, kas papildināta ar pieteikuma kategoriju).

2.3. Profesionālapskates metodika

EPP izmanto augsta līmeņa speciālistu profesionālapskates komisiju struktūru, kuru locekļus izvēlas Zinātnes padome un kurās iekļauti gan Eiropas Savienībā, gan ārpus tās strādājoši zinātnieki, inženieri un mācībspēki. Šīs komisijas aptver visas pētniecības nozares un ir organizētas saistībā ar trim galvenajām pētniecības jomām: dabaszinātnes un inženierzinātnes, biozinātnes un sociālās un humanitārās zinātnes. Saskaņā ar iepriekšējiem konkursa uzaicinājumiem komisiju skaits gan starta, gan progresā dotāciju shēmām bija 25. Konceptijas pamatojuma pieteikumus izvērtēja konkrēti profesionālapskates speciālisti, kuri nestrādāja uz vietas. Sinerģijas dotācijas divpakāpju vērtēšanas procedūrā novērtēja piecas dažādas īpaši šim mērķim izveidotas komisijas.

3. PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA

2012. gadā programmas īstenošanas gaitā tika pilnībā izpildīti saistību kredīti 1,6 miljardu euro apmērā (vispārējās saistības) un maksājumi 871 miljona euro apmērā, kas par 100 % atbilst 2012. gada īpašās programmas „Idejas” darbības apropriācijām. Apmēram 2,4 % no darbības budžeta tika iztērēti administrācijai.

3.1. Dotācijas

Kopš 2008. gada darba programmas EPP konkursa uzaicinājumos ir viena posma pieteikšanās process, kurā pieteikuma iesniedzēji iesniedz pilnu pieteikumu, un divpakāpju vērtēšana.

Atkarībā no pieejamā budžeta dotācijas piedāvā labākajiem pieteikumiem. Piedāvājums pamatojas uz pašu pieteikumu un uz finansējumu, ko ieteikusi profesionālapskates komisija.

⁴ C(2011) 4961, 19.7.2011., nav publicēts.

3.1.1. EPP starta dotācijas

Uzaicinājums pieteikties 2012. gada EPP starta dotācijām tika publicēts 2011. gada jūlijā, un paredzamais budžets bija 730 miljoni euro (kas salīdzinājumā ar 2011. gadu veido 10 % pieaugumu). Kopumā tika saņemts 4741 pieteikums, kas pa jomām sadalīti šādi: dabaszinātnēs un inženierzinātnēs — 2058 pieteikumi (43 %), biozinātnēs — 1653 (35 %), sociālajās un humanitārajās zinātnēs — 1030 (22 %). Kopumā finansējuma piešķiršanai tika izvēlēti 566 pieteikumi. Kopumā tika piešķirti vairāk nekā 790 miljoni euro, un kopējais vidējais dotāciju piešķirums bija ap 1,4 miljoni euro.

Uzaicinājums pieteikties 2013. gada EPP starta dotācijām tiem pieteikumu iesniedzējiem, kuri kvalificējas kā „iesācēji” (t. i., vadošie pētnieki, kuri ir saņēmuši doktora grādu vismaz 2 un ne vairāk kā 7 gadus pirms konkursa izsludināšanas), tika publicēts 2012. gada jūlijā, un paredzamais budžets bija 398 miljoni euro. Kopumā tika iesniegti 3329 pieteikumi: dabaszinātnēs un inženierzinātnēs — 1486 (45 %), biozinātnēs — 1073 (32 %), sociālajās un humanitārajās zinātnēs — 770 (23 %). Dabaszinātnēs un inženierzinātnēs ir novērojams neliels, tomēr nemainīgs pieteikumu skaita pieaugums — no 41 % 2011. gadā līdz 43 % 2012. gadā un 45 % 2013. gadā.

3.1.2. EPP progresa dotācijas

Uzaicinājums pieteikties 2012. gada EPP progresa dotācijām tika publicēts 2011. gada novembrī, un paredzamais budžets bija 680 miljoni euro. Kopumā tika saņemti 2304 pieteikumi, kas pa jomām sadalīti šādi: dabaszinātnēs un inženierzinātnēs — 978 pieteikumi (42 %), biozinātnēs — 773 (34 %), sociālajās un humanitārajās zinātnēs — 553 (24 %). Vērtēšanas procesa rezultātā finansēšanai kopumā tika paturēti 313 pieteikumi ar kopējo piešķirumu aptuveni 720 miljonu euro apmērā, un kopējā vidējā piešķiruma dotācija bija aptuveni 2,3 miljoni euro.

Uzaicinājums pieteikties 2013. gada EPP progresa dotācijām tika publicēts 2012. gada jūlijā, un paredzamais budžets bija 662 miljoni euro. Kopumā tika iesniegti 2408 pieteikumi: dabaszinātnēs un inženierzinātnēs — 1053 (44 %), biozinātnēs — 788 (33 %), sociālajās un humanitārajās zinātnēs — 567 (23 %). Pieteikumu skaits dabaszinātnēs un inženierzinātnēs no 40 % 2011. gadā pieauga līdz 42 % 2012. gadā un 44 % 2013. gadā.

3.1.3. EEP koncepcijas pamatojums

Pirmais uzaicinājums pieteikties koncepcijas pamatojuma (KP) dotāciju shēmai tika publicēts 2011. gadā, un kopumā tika piešķirta 51 dotācija, no kurām pēdējās 22 dotācijas tika izvēlētas 2011. gadā un par tām tika paziņots 2012. gada februārī. Par pirmajām 29 dotācijām tika paziņots 2011. gada oktobrī.

2012. gada maijā tika piešķirtas vēl 33 KP dotācijas, un tā paša gada oktobrī — vēl 27 dotācijas, tādējādi līdz 2012. gada beigām kopumā bija piešķirtas 111 KP dotācijas.

3.1.4. Sinerģijas dotācijas

Pēc pirmā uzaicinājuma pieteikties sinerģijas dotācijām tika iesniegti 710 pieteikumi, kuri tika izvērtēti, ievērojot īpaši šim mērķim izveidotu vērtēšanas procedūru. Šajā konkursā valdīja ārkārtīgi liela konkurence, un 2012. gada decembrī visbeidzot tika izvēlēti 11 projekti, kuri saņēma finansējumu līdz pat 6 gadiem. Vidējā sinerģijas dotācijas piešķiruma summa bija 11,5 miljoni euro, un kopējais 2012. gadā piešķirtais budžets bija 126 miljoni euro. Tā kā

katrā sinerģijas dotācijas projektā ir iesaistīti divi līdz četri vadošie pētnieki, ar šīm 11 dotācijām tiek atbalstīti 38 izcili pētnieki. Lielais saņemto pieteikumu skaits apliecina to, ka šī jaunā dotāciju shēma ir ļoti ieinteresējusi zinātnes aprindas.

3.2. EPP un NZF sadarbība

Eiropas pētniecības inovācijas un zinātnes komisāre *Máire Geoghegan-Quinn* un ASV Nacionālā zinātnes fonda (NZF) direktors dr. *Subra Suresh* 2012. gada 13. jūlijā saskaņā ar ES un ASV zinātnes un tehnoloģijas nolīgumu parakstīja īstenošanas vienošanos. Šī iniciatīva ir izveidota, lai palīdzētu izcilākajiem jaunajiem ASV zinātniekiem, kurus iepriekš izvēlēties NZF, noteiktu laiku — no 6 līdz 12 mēnešiem — pavadīt Eiropā kā EPP dotāciju saņēmēju komandu locekļiem. Līdz šim ir uzrunāti 2330 EPP dotāciju saņēmēji un saņemtas 760 pozitīvas atbildes. Šās iniciatīvas mērķis ir izveidot saikni starp pētniekiem ar līdzīgām interesēm un papildu priekšrocībām saistībā ar centieniem panākt progresu jaunajās zinātnes jomās, un starp abiem kontinentiem sekmēt sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā.

3.3. Programmas komiteja

Īpašās programmas „Idejas” programmas komiteja papildus tās oficiālajiem pienākumiem kalpo arī par svarīgu saziņas tīklu starp dalībvalstīm un 7. pamatprogrammas asociētajām valstīm, Zinātnes padomi, EPP ģenerālsēkretāru un Komisiju. Šās komitejas sanāksmes 2012. gadā notika 18. aprīlī un 12. oktobrī.

3.4. Ētikas pārbaude

2012. gadā ētikas pārbaudē tika atrisināti trīs pieteikumi saistībā ar pētījumiem par cilvēka embriju cilmes šūnām, kuri ieguva arī programmas „Idejas” komitejas apstiprinājumu. Ētikas pārbaudē tika izskatīti trīs papildu pieteikumi, un šobrīd tie ir pakļauti izskatīšanai programmas „Ideja” komitejā.

3.5. Pārsūdzība

2012. gadā kopējais pārsūdzību gadījumu skaits samazinājās no 234 līdz 204 (-13 %), kaut arī kopējais pieteikumu skaits 2012. gadā palielinājās par 21,24 %. Šis skaitlis atspoguļo 2,58 % no saņemtajiem pieteikumiem un liecina par pozitīvu tendenci — pārsūdzību gadījumu skaits samazinās, pateicoties labākām darba metodēm un atbilstību procedūrām.

3.6. Saziņa

EPP 2012. gada februārī atzīmēja savu 5. gadadienu, kas kalpoja par iemeslu, lai atskatītos uz līdzšinējiem sasniegumiem. Pasākumā, kas ilga divas dienas, tika sapulcināti politiķi un EPP dotāciju saņēmēji. Trīs Eiropas komisāriem, Eiropas Parlamenta Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komisijas priekšsēdētājam, Dānijas zinātnes ministram, kurš pārstāvēja ES prezidentūru, un EPP vadībai bija iespēja noklausīties pētījuma rezultātus, veiksmes stāstus un, kas ir vēl svarīgāk, nākotnes plānus.

Zinātnes padome 2012. gadā uzsāka kampaņu „EPP kļūst globāla”, kuru vadīja EPP ģenerālsēkretārs profesors *Donald Dingwell*. Mazāk nekā gada laikā viņš apmeklēja 26 pilsētas 9 valstīs un sniedza 70 priekšlasījumus. Šo apmeklējumu rezultātā tika izveidoti valstu kontaktpunkti (NCP), no kuriem divi (no Brazīlijas, Taivanas) novembrī piedalījās ikgadējā valstu kontaktpunktu sanāsmē Briselē. EPP pirmo reizi piedalījās Pasaules Ekonomikas foruma sanāsmē (tā saucamajā „Vasaras Davosā”), kas notika Ķīnā.

Ziemeļamerikā EPP apmeklēja NZF karjeras gadatirgu, „MIT-European Career Fair”, Amerikas Zinātnes progresa asociācijas (*American Association for the Advancement of Science*) konferenci un ikgadējās sanāksmes, ko rīkoja Amerikas Asociācija vēža slimības pētījumiem (*American Association for Cancer Research*), Neurozinātnes biedrība (*Society for Neuroscience*), Amerikas Antropoloģijas asociācija (*American Anthropological Association*) un Amerikas Ģeofizikālā savienība (*American Geophysical Union*).

Papildus iniciatīvām, kuru mērķis ir visā pasaulē palielināt informētību par EPP sniegtajām finansējuma iespējām, EPP pastiprināja savu dalību nozīmīgās starptautiskajās zinātniskajās konferencēs, pasākumos un izstādēs, kā arī karjeras gadatirgos un darbsemināros Eiropā. EPP priekšsēdētāja profesore *Helga Nowotny* apmeklēja konferenci „European Excellence Conference 2012”, kas Dānijas prezidentūras laikā notika Orhūsā, un konferenci „Falling Walls” Berlīnē. Zinātnes padomes locekļi un *ERCEA* darbinieki apmeklēja vēl citas konferences, kurās tika izveidots EPP stends vai rīkota sanāksme, lai informētu par EPP finansējuma iespējām: piemēram, konferenci „Euroscience Open Forum” (*ESOF*) Dublinā, Nobela prēmijas laureātu sanāksmi Lindavā, „Nature Jobs Career Fair”, „World Congress of Political Sciences” un „European Congress of Mathematics”.

Valstu kontaktpunkti ir izvietoti visā Eiropā un potenciālo pieteikuma iesniedzēju vajadzībām kalpo par informācijas pavairotājiem un, izmantojot e-pastu un sanāksmes, kuras divreiz gadā — jūnijā un novembrī — notiek Briselē, tie nepārtraukti tika informēti par EPP konkursa uzaicinājumiem.

Šogad EPP kā organizācija un arī tās finansētie projekti un dotāciju saņēmēji tika plaši atspoguļoti plašsaziņas līdzekļos gan visā pasaulē, gan Eiropā. Pateicoties kampaņai „EPP kļūst globāla”, tā pastiprināja savas attiecības ar starptautisko presi, kā rezultātā atspoguļojums visā pasaulē bija plašāks nekā jebkad iepriekš. Lielu plašsaziņas līdzekļu uzmanību piesaistīja arī EPP ievēribas cienīgā piektā gadadiena, kā arī Nobela prēmijas laureātu iniciatīva pret iespējamajiem ES pētījumu budžeta samazinājumiem, kurā EPP tika minēta kā Eiropas veiksmes stāsts. Turklāt, neskatoties uz visa gada garumā rīkotajiem pasākumiem plašsaziņas līdzekļos, EPP regulāri sniedza preses paziņojumus un aktuālāko informāciju. Tika publicēta virkne interviju ar EPP priekšsēdētāju, EPP ģenerāls sekretāru un Zinātnes padomes locekļiem. Preses pasākumu rezultātā gan zinātniskā, gan vispārīgākā presē tika publicēts ievērojams skaits rakstu (pieminēts vairāk nekā 2100 reižu). Attiecībā uz EPP iesaistīšanos sociālajos medijos 2012. gadā tika izveidots *Facebook* kants un *Twitter* kants. Portālā *Facebook* EPP ir vairāk nekā 1100 sekotāju, un portālā *Twitter* — vairāk nekā 1800.

3.7. Īpašās programmas „Idejas” uzraudzība, pārbaude un novērtēšana

Tika sagatavota EPP galveno rezultātu vērtēšana saistībā ar Komisijas priekšlikumiem par programmu „Apvārsnis 2020” ietekmes novērtējumu. Programma „Apvārsnis 2020” ir nākamā pētniecības un inovāciju pamatprogramma⁵. Šās programmas pastāvīgās novērošanas rezultātā tika izdarīti šādi secinājumi:

- EPP dotāciju saņēmēju vidū ir pieci Nobela prēmijas laureāti un trīs Fīldsas medaļas ieguvēji; kopumā 76 EPP dotāciju saņēmēji ir saņēmuši citas prestižas starptautiskās zinātnes prēmijas un balvas;

⁵ COM(2011) 809 galīgā redakcija, 30.11.2011.

- laika posmā no 2008. līdz 2012. gadam zinātniski recenzētos un ārkārtīgi ietekmīgos žurnālos tika publicēti vairāk nekā 7900 rakstu, kuros pausta atzinība EPP finansējumam;
- katrs EPP dotāciju saņēmējs nodarbina vidēji sešus pētniekus, tādējādi sekmējot jaunas izcilu pētnieku paaudzes apmācību;
- izanalizējot lielu skaitu projektu paraugu, bija iespējams secināt, ka aptuveni pusei EPP komandas locekļu ir cita valsts piederība nekā vadošajam pētniekam; EPP komandu locekļi pārstāv 38 no 41 Eiropas pētniecības telpas (EPT) valsts. Turklāt komandās, kuras strādā pie EPP projektiem, darbojas pētnieki no 55 dažādām valstīm, kuras neietilpst EPT, un visvairāk ir amerikāņu, ķīniešu, indiešu un krievu;
- iepriekšminētajā analīzē ir ietverti arī pozitīvi rādītāji attiecībā uz dzimumu līdzsvaru: aptuveni 37 % EPP komandu locekļu ir sievietes, kas pārsniedz EPP vadošo pētnieču skaitu (20 %). Vairums šo sieviešu ir savas zinātniskās karjeras sākumposmā, tādēļ to var uzskatīt par pozitīvu signālu attiecībā uz sieviešu labāku pārstāvību progresīvo pētījumu jomā nākotnē.

2012. gada jūlijā EPP Izpildaģentūrai pagāja 3 autonomas eksistences gadi, un pašlaik tā ir pakļauta ārējam novērtējumam, kas ietvers izmaksu un ieguvumu analīzi. Paredzams, ka novērtējuma ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai tiks nosūtīts 2013. gada pavasarī.

4. EIROPAS PĒTNIECĪBAS PADOMES UZBŪVE

4.1. Zinātnes padome

2013. gada februārī un aprīlī notiks pakāpeniska Zinātnes padomes locekļu nomaiņa. Pastāvīgā Identifikācijas komiteja 2012. gada decembrī Komisijai iesniedza savus priekšlikumus, un tās ziņojums tika nodots Padomei un Parlamentam⁶. Pamatojoties uz minētajiem priekšlikumiem, Komisija iecēla šādus jaunus Zinātnes padomes locekļus: profesoru *Klaus Bock* (*Danish National Research Foundation*), profesori *Athene Donald* (*University of Cambridge*), dr. *Barbara Ensoli* (*Istituto Superiore di Sanità, Roma*), profesoru *Nuria Sebastian Galles* (*Universitat Pompeu Fabra, Barselona*), profesoru *Reinhard Genzel* (*Max Planck Institute for Extra-terrestrial Physics*), profesoru dr. ing. *Matthias Kleiner* (*University of Dortmund*), profesori *Eva Kondorosi* (*Hungarian Academy of Sciences*) un profesori Dr. *Reinhilde Veugelers* (*KU Leuven*)⁷.

Zinātnes padomei 2012. gadā bija 5 plenārsēdes, no kurām divas notika ārpus Briseles: aprīlī Sofijā (Bulgārija) un oktobrī — Limasolā (Kipra). Šo plenārsēžu kopsavilkums ir publicēts EPP tīmekļa vietnē⁸.

⁶

http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/ERC_Identification_Committee_Final_Report_2012.pdf.

⁷

C(2012) 9244, 13.12.2012, OV C 396, 21.12.2012, 30. lpp.

⁸

<http://erc.europa.eu/about-erc/organisation>.

Zinātnes padomes locekļi tikās arī darba grupās (DG), kurās tika izskatīti specifiski jautājumi: inovācija un attiecības ar rūpniecību, internacionalizācija, dzimumu līdzsvars un atklāta piekļuve.

2012. gada jūlijā Zinātnes padome spēra soli uz priekšu saistībā ar savas politikas par atklātu piekļuvi stiprināšanu, mudinot EPP finansētos pētniekus izmantot katrai disciplīnai paredzētu repozitoriju. EPP jau kopš tās izveides pirmsākumiem ir spēcīgi atbalstījusi ieceri par to, ka plašajam pētījumu rezultātu klāstam, tostarp publikācijām un sākotnējiem datiem, jābūt brīvi pieejamiem. Zinātnes padome 2007. gadā izstrādāja konkrētas vadlīnijas, norādot, ka visas zinātniski recenzētās publikācijas, kas radušās EPP finansēto projektu rezultātā, jāuzglabā atbilstīgajos pētniecības vai iestāžu repozitorijos un pēc tam 6 mēnešus pēc to publicēšanas jādara pieejamas.

Zinātnes padomei ir divas pastāvīgās komitejas: viena profesionālapskatei un viena interešu konfliktu, zinātnieku necienīgas rīcības un ētikas jautājumu risināšanai.

- 2012. gada maijā EPP piedalījās Nacionālā zinātnes fonda (NSF) rīkotajā augstākā līmeņa sanāksmē „Global Summit on Merit (Peer) Review” Vašingtonā. Pētniecības padomju vadītāji no aptuveni 50 valstīm vienojās par sasniegumu novērtēšanas kopuma principiem un izveidoja Pasaules pētniecības padomi (PPP).
- Pamatojoties uz interešu konfliktu, zinātnieku necienīgas rīcības un ētikas jautājumu risināšanas komitejas darbu, Zinātnes padome 2012. gada 4. un 5. oktobra plenārsēdē pieņēma stratēģiju par zinātnieku necienīgas rīcības identificēšanu un izskatīšanu attiecībā uz EPP pieteikumu iesniedzējiem un projektiem⁹. Šajā stratēģijā ir institucionalizēta līdzšinējā EPP prakse attiecībā uz zinātnieku necienīgas rīcības risināšanu. Tā nodrošina to, ka EPP izskatīs visas bažas saistībā ar zinātnieku iespējamu necienīgu rīcību vai aizdomām par pētniecības godīguma principu pārkāpumiem attiecībā uz kādu EPP pieteikuma iesniedzēju vai projektu saskaņā ar tiesisko regulējumu un procedūrām, kas jāpiemēro aģentūrai, kura izveidota atbilstīgi Eiropas Komisijas regulējumam.

Zinātnes padomes plenārsēdes un tās locekļu tikšanās ar EPP ieinteresētajām personām tiek gatavotas ar Izpildaģentūras organizatorisku un administratīvu atbalstu. Izpildaģentūra arī sniedz konsultācijas un veic analīzi, lai Zinātnes padomei būtu vieglāk izpildīt tās uzdevumus, kas aprakstīti īpašās programmas „Idejas” 1. pielikumā, kā arī sniedz atbalstu tās darba grupu un pastāvīgo komiteju operatīvajām darbībām.

Lai vēl vairāk nodrošinātu EPP sasaisti ar Eiropas Komisiju un Izpildaģentūru, Zinātnes padomes priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieki, EPP ģenerālsekretārs un Izpildaģentūras direktors regulāri tiekas kā EPP Valde. Šajās sanāksmēs piedalās arī Izpildaģentūras augstākā vadība. 2012. gadā Valde Briselē sanāca 10 reizes, it sevišķi, lai sagatavotu jaunas un analizētu notikušās Zinātnes padomes sanāksmes.

4.2. EPP Izpildaģentūra

Kopš 2009. gada jūlija Izpildaģentūra atbild par visiem administratīvās īstenošanas aspektiem un programmu izpildi saskaņā ar darba programmu.

⁹ http://erc.europa.eu/sites/default/files/press_release/files/ERC_Semisconduct_Strategy.pdf.

Izpildaģentūras darbību pārrauga Vadības komiteja, ko ieceļ Komisija. To vada Pētniecības un inovāciju ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors, un tās sastāvā kā ārējie locekļi ir iekļauti divi Zinātnes padomes locekļi. 2012. gadā Vadības komiteja noturēja četras sanāksmes un pieņēma lēmumus, kas saistīti ar Izpildaģentūras gada darba programmu, budžetu un pārskatiem, kā arī ar tās organizatorisko struktūru. Par EPP Izpildaģentūras direktoru 2012. gada 25. jūlijā tika iecelts *Pablo Amor*.

4.2.1. Izpildaģentūras personāls

2012. gada darbības budžetā bija paredzēts štatu saraksts ar 100 pagaidu darbiniekiem, 281 līgumdarbinieku un 8 norīkotajiem valstu ekspertiem, kopā — 389 darbiniekiem.

2012. gada decembra beigās Izpildaģentūrā faktiski strādāja 380 darbinieki: 96 pagaidu darbinieki, 275 līgumdarbinieki un 9 norīkotie valstu eksperti.

Statistika par 2012. gada decembri liecina, ka Izpildaģentūrā strādā apmēram 35 % vīriešu un 65 % sieviešu. Par augsti specializētā personāla (pagaidu darbinieki un līgumdarbinieki IV funkciju grupā) dzimumu līdzsvaru jāteic, ka 61 % amatu ieņem sievietes. 2012. gada beigās EPP Izpildaģentūrā strādāja 26 dalībvalstu piederīgie.

5. SECINĀJUMI UN IESKATS 2013. GADĀ

2012. gadā EPP piedzīvoja vairākus svarīgus notikumus. Tika atzīmēta EPP piektā gadadiena, uzsākta kampaņa „EPP kļūst globāla”, noslēgts pirmais starptautiskais nolīgums ar ASV Nacionālo zinātnes fondu, viens no EPP vadošajiem pētniekiem ieguva Nobela prēmiju fizikā, un EPP dotāciju saņēmēji piedalījās sanāksmē „Vasaras Davosa”. Līdz 2012. gada beigām EPP bija pabeigusi desmit uzaicinājumus iesniegt pieteikumus starta un progresu dotāciju shēmām, divus uzaicinājumus iesniegt pieteikumus koncepcijas pierādījuma dotācijām un vienu — sinerģijas dotācijām. Konkursos kopumā tika iesniegti vairāk nekā 34 000 pieteikumu, no kuriem finansējuma piešķiršanai stingrā profesionālapskatē tika atlasīti vairāk nekā 3500 pieteikumu.

2013. gadā ar nepacietību tiek gaidīti Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumi par Komisijas priekšlikumiem programmai „Apvārsnis 2020”, tostarp arī par paredzamo EPP finansējumu. EPP budžeta palielināšana ļaus atbalstīt visaugstākā līmeņa zinātniekus un viņu novatoriskās idejas, un jo īpaši atbalstīt gados jaunus pētniekus, kuriem jānodrošina ilgtermiņa perspektīva.

2013. gadā paredzami vēl divi notikumi:

- kopš 2010. gada starta dotācijas tika „saplūdinātas”, lai pieteikuma iesniedzējus ļautu salīdzināt ar līdzvērtīga līmeņa pētniekiem. Kopumā „iesācēji” (2–7 gadi no doktora grāda saņemšanas) vēl nav pilnībā izveidojuši savu pētnieku komandu, savukārt „apvienotāji” (7–12 gadi no doktora grāda saņemšanas) bieži vien jau strādā ar savu komandu, taču tā ir jākonsolidē. Lai uzlabotu šo praksi un reaģētu uz pieteikumu skaitu, kas strauji pieaug sākuma dotāciju jomā, Zinātnes padome 2013. gada darba programmā ieviesīs divus atsevišķus konkursa uzaicinājumus¹⁰;

¹⁰ <http://erc.europa.eu/documents/erc-work-programme-2013>.

- saskaņā ar EPP Darba grupas ieteikumiem, kuri bija ietverti programmas „Apvārsnis 2020” priekšlikumos, Komisija ir izveidojusi augsta līmeņa neatkarīgu EPP priekšsēdētāja atlases komiteju¹¹. Saskaņā ar programmu „Apvārsnis 2020” EPP priekšsēdētājs arī pildīs EPP ģenerāļsekretāra pienākumus, strādās Briselē un lielāko daļu laika veltīs EPP pasākumiem. Paredzams, ka atlases komiteja, kuru vada *Lord Sainsbury of Turville*, līdz ar programmas „Apvārsnis 2020” stāšanos spēkā laikus informēs Komisiju par iecelto EPP priekšsēdētāju.

¹¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1393_lv.htm.